

πολλά θύματα, και πρό πάντων ἡ ἐφαρμογὴ τῆς δημοσίας καὶ τῆς κατ' οἶκον ὑγιεινῆς.

Τῆς μέσης λοιπὸν διαρκείας τῆς ζωῆς οὕσης τεσσαράκοντα ἐτῶν, ὁ ἄνθρωπος εἶνε καλὸν νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον του κατὰ τὴν ἡλικίαν ταύτην· ἀλλὰ πρό πάντων εἶνε καλὸν νὰ προσπαθῆσῃ νὰ παρατείνῃ καὶ ἐπέκεινα τοῦ ὁρίου τούτου τὴν διάρκειαν τῆς ὑπάρξεώς του. Διότι ὁ ἄνθρωπος ἐπισπεύδει τὸ τέλος του διὰ τῶν καταχρήσεων παντὸς εἶδους, ὁποῖα ἡ κατάχρησις τῆς ἐργασίας καὶ τῶν ἡδονῶν, οἱ ἐκ τῶν ὑποθέσεων δυσάρεστοι περισπασμοὶ, οἱ κόποι, ἡ κατάχρησις τῶν πνευματικῶν ποτῶν, ἀπερισκεψίαι κτλ. Ταῦτα εἶνε οἱ μεγαλείτεροι ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου. Ἐξ ἐναντίας οἱ ὄροι τῆς μακροβιότητος, πλὴν ὧν ἀνωτέρω ἀπηριθμήσαμεν, εἶνε καὶ ὁ γαλήνιος βίος, εὐτυχῆς γάμος καὶ τεκνοποιήσις, διότι ὁ ἐγγαμὸς ζῆ κατὰ τὸ τρίτον πλειότερον παρὰ τὸν ἄγαμον, ἡ ἀπουσία ἀνωφελῶν φροντιδῶν, ἡ ἀπλότης τῶν ὀρέξεων, ἡ διατριβὴ εἰς τὴν ἐξοχὴν, καὶ κλίμα ὑγιεινόν. Γ.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ

19.—Διατί τὰ ἀερόστατα ἀνίστανται εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν, ἂν καὶ πολλάκις τὰ ἐπιβαρύνουσι μὲ μέγιστα φορτία;

Διότι, ὅπως ἐξηγήσαμεν εἰς προηγουμένην ἐρώτησιν, τὸ ὑδρογόνον διὰ τοῦ ὁποίου πληροῦσιν αὐτὰ εἶναι 13 ἕως 14 φορές ἐλαφρότερον τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος. Πολλάκις ἀντὶ ὑδρογόνου μεταχειρίζονται τὸ αερίοφως (γκάζ), διὰ τοῦ ὁποίου φωτίζεται καὶ ἡ πόλις μας κατὰ τὰς νύκτας.

Πρὶν ἢ ὅμως ἐφαρμόσωσιν εἰς τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην τὸ ὑδρογόνον ἢ τὸ αερίοφως, μετεχειρίζοντο τὸν θερμὸν ἀέρα, ὡς τοῦτο ἐλέπομεν πολλάκις καὶ σήμερον εἰς δημοσίας διασκεδάσεις. Ὁ ἀήρ θερμαινόμενος διαστέλλεται, γίνεται ἐπομένως ἀραιότερος καὶ ἐλαφρότερος τοῦ περιβάλλοντος ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος. Εἰς τὸ κατώτερον μέρος τοῦ ἀεροςτάτου, τῆς ἀεροπόρου ταύτης σφαιρας, ὑπάρχει ὀπῆ, ἐνθα τίθεται θάμβαξ ἢ ἄλλο τι πεποτισμένον δι' οἶνοπνεύματος, τὸ ὅποιο ἀναφλέγεται. Ὁ ὀλίγος ἀήρ, ὁ ἐντὸς τοῦ ἀεροςτάτου εὐρισκόμενος, θερμαινόμενος ἐξογκοῦται καὶ καταλαμβάνει πολὺ μεγαλείτερον χῶρον.

Μεταξὺ τῶν μᾶλλον ῥιψοκινδύνων ἀεροναυτῶν ἀναφέρουσι τὸν Γκαϊύ-Λουσακ (Gay-Lussac), ὅστις ἀνῆλθεν εἰς τὸ καταπληκτικὸν ὕψος τῶν 7 χιλ. μέτρων.

Πλείστοι ὅσοι προσεπάθησαν ν' ἀνεύρωσι τὸ μέσον διὰ τοῦ ὁποίου νὰ δύναται ὁ ἀεροναύτης νὰ διευθύνῃ τὸ ἀερόστατον κατὰ τὴν θέλησίν

του, ὡς ὁ πλοίαρχος ἀτμοπλοῖον, ἢ ἐν ἄλλαις λέξεσι τὸ πηδάλιον τοῦ ἀεροστάτου. Ἄλλ' ἢ λύσις τοῦ σπουδαίου τούτου προβλήματος δὲν εὐρέθη εἰσέτι.

ΒΕΖΥΡΗΣ

Ἡ λέξις βεζύρης κατὰ τὴν κυριολεκτικὴν σημασίαν ἐν τῇ τουρκικῇ γλώσσῃ δηλοῖ ἀχθοφόρον, ὄνομα ἀρκούντως πρὸς τὸ πρᾶγμα ἀναπακορινόμενον, ὡς φέρον τὸ ἄχθος τῶν κυβερνητικῶν υποθέσεων, δι' οὗ ὁ βασιλεὺς φορτίζει τὸν πρῶτον ὑπουργὸν μετ' ἀπεριορίστου πληρεξουσιότητος, συνάμα δὲ καὶ μετ' ἀμερίστου εὐθύνης. Ὁ πρῶτος βεζύρης τῶν Ὁθωμανῶν (Ἄλαεδδίν), ἀδελφὸς τοῦ κυριάρχου (Ὁρχάν, υἱοῦ τοῦ θεμελιωτοῦ τῆς ὀθωμανικῆς αυτοκρατορίας, καταλαβόντος δὲ τὴν ἀρχὴν τῷ 1326), οὐπω εἶχε τόσῳ μεγάλην ἐξουσίαν, ὅσῳ οἱ ὕστερον μεγάλοι βεζύραι, οἵτινες, προσδρεύοντες πολλῶν ἄλλων βεζυρῶν, διεῖπνον διὰ τῆς ἰδίας χειρὸς τὰ τοῦ πολέμου καὶ τῆς εἰρήνης, τὰ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς καὶ ἐσωτερικῆς διοικήσεως. Ὁ Ἄλαεδδίν, ἄπειρος ὢν τῆς πολεμικῆς, ἡσχολήθη μόνον περὶ τὰ διοικητικὰ καὶ νομοθετικὰ τοῦ προκόπτοντος βασιλείου, ὅπερ ἐνίσχυσε διὰ σοφῶν θεσμοθεσιῶν, ἐνῶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐξέτεινεν αὐτὸ διὰ νέων κτακτῆσεων.¹

ΤΡΟΠΟΣ ΤΟΥ ΑΡΕΣΚΕΙΝ

Ὁ κ. Μογκρίφ ἔγραψε περὶ τῆς τέχνης καὶ τῶν τρόπων τοῦ ἀρέσκειν· μία ὅμως φράσις αὐτοῦ, εἶναι ἐκφραστικωτέρα ὀλοκλήρου τοῦ βιβλίου.

«Ἀσφαλέςτατον, λέγει, τὸν τρόπον τοῦ ἀρέσκειν νόμιζε τὴν διηνεκὴ λήθην σεαυτοῦ, τοσοῦτον μάλιστα τελείαν ὥστε μόνον περὶ τῶν ἄλλων νὰ σκέπτεσαι.»

Οἱ τρόποι ἄρα τοῦ ἀρέσκειν συναποτελοῦνται ἐξ εὐγενείας καὶ ἐπιεικειᾶς ἐξηγουσῆς ἀγαθότητα ψυχῆς καὶ ἐκ προσοχῆς συντόνου εἰς ἐκπλήρωσιν ἀκριβῆ πάντων τῶν κοινωνικῶν καθηκόντων. Γυνὴ νέα ἔχουσα καὶ πνεῦμα καὶ μάθησιν, ἄνευ ὅμως ἐπιδειξέως, συμπεριφορὰν εὐάρεστον ἀλλ' ἀφελῆ, ἐνδυμα κομψὸν ἀλλ' ἀπεριέργον, φαιδρότητα κοσμίαν, ψυχῆς γαλήνην μὴ ἀποκλίνουσαν εἰς ῥαθυμίαν, ἐνὶ λόγῳ, προτερήματα φιλόκομπα, ἢ γυνὴ αὐτῆ, λέγω, φαίνεται μοι πρότυπον ἐντελοῦς γυναικῆς ἄξιον μιμήσεως. Ἡ νέα γυνή, ἢ συναίσθανομένη καλῶς τὰς ἀρχὰς ταύτας, εἶναι σχεδὸν βεβαία περὶ τῆς ἐπιτυχίας της ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Πρέπει δὲ καὶ πρὸς

1. Ἐκ τῆς Ἱστορίας τῆς Ὁθωμ. Αυτοκρ. Χάμιτ, μετ. Κ. Κροκιδά.

τὴν πρεσβυτικὴν ἡλικίαν νὰ δεικνύῃ σέβας, καὶ ἰδίως πρὸς τὰς ἡλικιωμένας γυναῖκας, τῶν ὁποίων ἢ μὲν καρδία αἰσθάνεται περίλυπος τὴν παρακμὴν τῆς νεότητος, ἢ δὲ εὐμενὴς ψῆφος ἐλκύει καὶ τῶν ἄλλων τὴν ἐπιδοκιμασίαν. Ἄς μὴ φροντίζῃ ποτὲ πῶς ν' ἀρέσῃ εἰς τοὺς νέους, ἀλλὰ πῶς ν' ἀπομακρύνῃ τοὺς ἐπικινδύνους αὐτῆς λάτραις, θεβαία οὐσα ὅτι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ λατρεύωσιν αὐτὴν ἔτι μᾶλλον. Διαβεβαιῶ δὲ ὅτι ὁ θρίαμβος τῆς νέας ἤτις θ' ἀκολουθήσῃ τὰς συμβουλὰς ταύτας, ἔσεται ἐντελής, διαρκὴς, γενικὴ δὲ ἢ ὑπὲρ αὐτῆς ὑπόληψις.

N.

ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

Ὁ ἄνθρωπος πρέπει καθ' ἑκάστην ν' ἀκούῃ γλυκὺ τι ἄσμα, ν' ἀναγινώσκῃ ὠραῖόν τι ποίημα, νὰ βλέπῃ ἐξοχόν τινα εἰκόνα καὶ, εἰ δυνατὸν, νὰ ἐκφράξῃ ὁρθὰς τινὰς ἰδέας. Ἄλλως χάνει τὸ αἶσθημα τοῦ τελείου καὶ τοῦ καλοῦ καὶ τὴν πρὸς ταῦτα τάσιν ἀμβλύνεται.

GÖTHE.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὡς ἡ δρόσος τῆς πρωίας· μόνον ἐντὸς καθαροῦ δοχείου μένει καθαρά. (Bernardin de S' Pierre.)

* * Τὰ παραδείγματα, ἅπερ τοσαύτας εἶδες, ἢ ἰδίᾳ σου πείρα καὶ αὐτὴ ἡ καρδία σου ἀρκούντως σοὶ λέγουσιν, ὅτι οὐχὶ ὁ ἐν ὑψηλῷ βαθμῷ καὶ ἐν ἀξιώμασι διατελὼν ἀπολαμβάνει τὴν ἀληθῆ τιμὴν τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἀδιαφόρως ἐκ τῶν μεγάλων καὶ ἐκ τῶν μικρῶν παρὰ πάντων τιμᾶται μόνος ἐκεῖνος, ὅστις διακρίνεται ἐπὶ ἀρετῇ καὶ ἐπὶ ἰδιάζοντι εὐγενεῖ τρόπῳ. Πρὸς τὴν ἀληθῆ ταύτην λάμπιν στρέφον τὴν φιλοτιμίαν σου. Ἐὰν ὄντως ἢ ἀρετὴ σὲ ἐμπνέῃ, ἐὰν ἐν τῷ πνεύματί σου τὰ χριστιανικὰ φρονήματα ἀντικαθιστώσῃ τὰς ἀξιώσεις τῆς ἀλαζονείας, οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον θέλεις ἐπιζητεῖ τὴν ἐπιδοκιμασίαν καὶ τὸν ἔπαινον τοῦ πλήθους· διότι θέλει ὑπάρχει διὰ σὲ ἀνωτέρα κρίσις καὶ ποθεινότερα ἐπιδοκιμασία, ἡ κρίσις καὶ ἡ ἐπιδοκιμασία τῆς συνειδήσεώς σου. (Zschokke.)

* * Ἡ ἐκπλήρωσις καθήκοντος καταλείπει πολλακίς εἰς τὴν ψυχὴν αἶσθημά τι παρόμοιον μὲ τὴν τύψιν τοῦ συνειδότος, προερχόμενον ἀπὸ τὸν φόβον μήπως δὲν ἦτον ἀρκετὸν ὅ,τι ἐκάμαμεν. (Gothe.)

* * Ἄν ἡδύνασο νὰ ἠξυέρης ὅσα λέγονται περὶ σοῦ ἀπόντος, ἤθελες ἀναμφιβόλως γενῆ κοσμιώτερος καὶ ἐπιεικέστερος εἰς τὰς περὶ τῶν ἄλλων κρίσεις σου.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Ζῶα τὰ ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ καταστρέφονται.

Διατί καταστρέφεις τὰς ἀράχνας καὶ ἐκεῖ ἔνθα δὲν ἀπαιτεῖ τοῦτο ἡ καθαριότης, ἀφ' οὗ αὐταὶ ἐξαφανίζουσι τὰς ὀχληρὰς μυίας;

Διατί πατᾶς, εἰς τοὺς κήπους μας, τὴν ὠραίαν χρυσόμυιαν, ἣτις κυνηγᾷ τὴν κάμπην, τὸν γυμνοσάλιαγκον καὶ ἄλλα καταστρεπτικὰ ζῴφια;

Διατί σκοτόνευς τὰ μὴ φαρμακερὰ ὄφειδια, τὰ ὁποῖα οὐδένα ἄλλον βλάπτουσι εἰμὴ τοὺς ποντικούς;

Διατί κυνηγᾶς τὸν μικρὸν καὶ ἀβλαβῆ τυφλήτην, ὁ ὁποῖος τρέφεται μὲ ἀκρίδας καὶ ἄλλα ἔντομα;

Διατί ζητεῖς νὰ καταστρέφῃς τὸν κοῦκκον, ὅστις σὲ ἀπαλλάττει τῶν εἰδεχθῶν καὶ δηλητηριωδῶν καμπῶν;

Διατί ἐξολοθρεύεις τὰ σπουργίτια, τὰ ὁποῖα μόνον ὅταν δὲ εὐρίσκωσιν ἔντομα τρώγουσι ὀλίγους κόκκους σιτηρῶν, ἐξολοθρεύουσιν ὅμως κυρίως τὰ ἔντομα τὰ βλάπτοντα τὰ σιτηρά;

Διατί καταδιώκεις τὰ σουσουράδια, τῶν ὁποίων ἔργον εἶνε νὰ τρώωσι σκώληκας, οἵτινες θὰ μετεβάλλοντο εἰς ἔντομα, καὶ νὰ φυλλίζωσι τὰ ποιμνία μας;

Διατί στένευς παγίδας κατὰ τῶν πτωχῶν μελισσοφάγων, ἐκ τῶν ὁποίων ἕκαστος ζεύγος συλλαμβάνει 120,000 σκωλήκων κατὰ μέσον ὄρον διὰ νὰ θρέψῃ τὰ μικρὰ του;

Διατί σκοτόνευς τὴν μικρὰν κυκινελίδα, ἣτις τρέφεται μὲ ψείρας τῶν δένδρων;

Διατί καταστρέφεις ἀθῶα πτηνὰ καὶ χαλᾶς τὰς φωλεὰς των, ἐν ᾧ ταῦτα σὲ ἀπαλλάττουσι ἀπὸ τὰς σαρανταποδαρούσας καὶ ἀπὸ τὰς σφήκας;

Διατί πατᾶς τοὺς μικροὺς βατράχους, τοὺς ὁποῖους βλέπομεν τὸ θέρος τρέχοντας εἰς τὰς ἐξοχικὰς ὁδοὺς, ἐν ᾧ οὗτοι τρώγουσι τοὺς σαλιάγκους καὶ τοὺς μύρμηκας, καὶ ὠφελοῦσιν οὕτω τὴν γεωργίαν;

Διατί σώζεις τὴν ζωὴν χιλιάδων ὀχληρῶν κωνῶπων φονεῶν τὸν ἐχθρὸν των, τὸ νυκτοχειλίδον;

Διατί νομίζεις ὅτι εἶνε ἐχθρὰ μας ἡ νυκτερίς, ἡ ὁποία δὲν πειράζει ἄλλον εἰμὴ τὰς νυκτοβίους χρυσαλίδας καὶ τὰς ζήνας, κυνηγοῦσα αὐτὰς ἀπαράλλακτα ὅπως ἡ χελιδὼν τὰς σκνίπας;

Τί κακὸν σὲ κάμνει ἡ μυγαλῆ καὶ ζητεῖς νὰ τὴν ἐξολοθρεύῃς, ἐν ᾧ τρέφεται μὲ σκώληκας, ὅπως ὁ ποντικὸς μὲ σίτον;

Διατί πιστεύεις ὅτι ἡ γλαυξ τρώγει τὰς ὄρνιθας καὶ τὰ περιστέρια, ἐν ᾧ τοῦτο δὲν εἶνε ἀληθές; Διατί τὴν ἐξολοθρεύεις, ἐν ᾧ τρώγει τοὺς ἀλάχιον 6,000 ποντικούς κατ' ἔτος, ἀναπληροῦσα ὡς πρὸς τοῦτο ἐξ ἑῶς ὀκτὼ γάτους;

ΠΑΡΟΡΑΜΑ — Σελ. 184, στήλ. 6'. ἐν ὑπόσ. ἀντὶ καὶ τῶν 110 ἐρημεριδῶν τῶν ἐκδιδομένων ἐν ἀπόσῃ τῇ Ἑλλάδι, ἀνάγν. αὐτῶν ἐκδιδομένων ἐν Ἀθῆναις γρηγοστούρων ἐρημεριδῶν.